

KYNOLOGIN KYNÄSTÄ - Syyskuu 2025

PAREMMASTA EI AINA TIEDÄ...

Kaikki muuttuu, kun suomalainen siirtyy asumaan Suomenlahden eteläpuolelle. Siellä ihmiset ovat asuneet urbaaniyhteiskunnassa tuhat vuotta, kun taas me suomalaiset tuhat vuotta metsässä. Ei voi olettaakaan, että elämä olisi molemmilla samanlaista. Toki molemmat vaihtoehdot ovat erinomaisia.

Synnyinkotini on Itä-Savossa, Kerimäen Hälvän saarella keskellä Puruvettä. Isäni merkiksi ammatikseen pienviljelijä, vanhempi veljeni sekatyömies ja äitini perheenemäntä. Elimme lähes kokonaan omavaraistaloudessa. Parhaimmillaan meillä oli viisi lehmää, hevonen, pari possua ja kanoja. Maa- ja karjatalouden tuotteilla pysyimme leivän syrjässä kiinni ja kalastuksesta saimme tuloja muihin välttämättömiin menoihin.

Kirkolle oli matkaa kymmenen kilometriä ja se taitettiin kesällä soutuveneellä ja talvella hiihtämällä tai hevosella jäitä pitkin. Kirkolla käyntejä lapsena en muista. Ehkä pääsin sinne ihmettelemään vasta 10-vuotiaana, kun Hälvään valmistui tie. Kirkolla käytiin kuitenkin aluksi vain harvakseltaan: kouluvuoden päätteeksi kirkkoon, ehkä kerran vuodessa hammaslääkäriin, muuta en muista. Toki joulukirkkoon lieenee kuljettu alusta asti hevosella.

Vanhempani kuolivat varhain ja minut aiottiin sijoittaa silloin 14-vuotiaana vuotta nuoremman veljeni kanssa huollettavaksi enoni perheeseen. Emme kuitenkaan siihen suostuneet ja jatkoimme elämäämme entiseen malliin. Vanhempi veljeni auttoi meitä aluksi, muuten se ei olisi onnistunut.

Tilan hommat hallitsin jo pienenä, mutta lehmänlypsy oli vielä opeteltava. Kansakoulu tuli käytyä ja verkkokalastuksen lisäksi aloitin nuottakunnassa kalastamisen. Työpäivät olivat pitkiä, aamuneljän jälkeen navettaan, sieltä nuotalle ja hyvän kalansaannin jälkeen saattoi nuottakunnan vastaava sanoa: *"Eiköhä vejetä kolomais appaa (apaja)."* Tottakai se vedettiin ja se tiesi iltanavettahommien siirtymistä viiden tienoille. Navetalla kului pari tuntia, sitten syömään ja nukkumaan.

Nuotantveto oli minulla pääelinkeino kahtena talvena ja kolmena kesänä. Eläimistä oli luovuttava ja mieluinen hevonenkin jouti lähteä. Istutimme peltoihin koivuntaimia, jotka ovat kasvaneet nyt jo tukkipuiksi.

Aika muuttui ja maatalous ei pienillä tiloilla ei enää kannattanut. Maaseudun Tulevaisuus-lehdessä *Johannes Virolainen* kirjoitti, että alle 20 lehmän navetat eivät pian enää ole elinkelpoisia. Tein jälleen hevosella jauhatusreissun paikalliselle mylläriin. Mylläri oli jo vanhahko ja kooltaan pieni mies Meillä kummallakin oli vaikeuksia nostettaessa painavia jyväsäkkejä ylös myllyn tuuttiin. Olin jo ajatellut Virolaisen jutun perusteella omaa tulevaisuutta ja taas kirjoitus tuli mieleeni. Ajattelin, että pienviljely ei enää lyö leiville.

Jo aikaisemmin olin tiedonhaluisena tenttinyt keskikoulun aineita keskikoulun opettaja *Pohjannorolle* kotoa käsin. Sainkin peri tenttiä tehdyksi, mutta kun kulkuvälineenä oli vain polkupyörä, niin aika ja puhti loppuivat kymmenen kilometrin päässä tenteissä käydessä.

Vaihdoinkin alaa, lukitsin kotioven ja matkustin höyryjunalla Helsinkiin. Siellä kävin vuoden mittaisen kansanopiston, olin kesän piccolona Hotelli Marskissa ja vielä yhden vuoden kansanopistossa, joka oli muuttunut kansankorkeakouluksi. Vielä olin vuoden armeijassa, josta kotiuduun lääkintäalikersanttina. Sitten alkoi nykyinen työni opaskoirien kouluttajana. Siitä on menossa 53. vuosi, ensin pääasiassa Suomessa ja nyt eläkehommina runsaat kymmenen vuotta Latviassa.

Olen ollut tyytyväinen elämäni kulkuun. On mielenkiintoista edetä elämässä, kun paremmastakaan ei aina tiedä.

Juha Herttuainen